

Experiences of Turkish Parents Living Abroad during the Covid 19 Pandemic: A Phenomenological Study (France Example)

İlyas KARA, Ministry of Education, ORCID ID: 0000-0003-4755-0037

Tuğba YAMAN, Marmara University, ORCID ID: 0000-0002-3283-8989

Veysi AKTAŞ, Ministry of Education, ORCID ID: 0000-0002-5174-7505

Abstract

In this study, which aimed to determine the experiences of the parents living in France during the COVID-19 process, the phenomenological design, one of the qualitative methods, was preferred. A semi-structured interview form was used within the scope of the study, in which the study group consisted of Turkish parents in France. As a result of the analysis of the data, the following six components, which constitute the structure and essence of the phenomenon of being a parent during the pandemic process, were obtained. These are; 1. Increase in responsibilities, 2. Experiencing a mood disorder, 3. Understanding the value of the teacher, 4. Feeling the effects of the pandemic, 5. Feeling inadequate and 6. Assuming a teacher role. Participating parents stated that they had a stressful period as a parent during the pandemic, they experienced fear and anxiety, they felt that this period was boring and they felt exhausted, they had worries about the future, and they occasionally experienced pessimism and anger. Parents who were away from school and teachers due to the conditions created by the pandemic stated that they felt the absence of teachers, they empathized by putting themselves in the place of teachers, they understood the importance of school and teachers, and education was at the center of their lives. The parents, who stated that they saw themselves as inadequate during the pandemic process, stated that it was not easy to guide students in their education, they saw themselves as inadequate in terms of helping the lessons, they were inadequate pedagogically, and it was very difficult to replace the teacher.

Keywords: pandemic, covid 19, parent, student, France

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 23, No 3, 2022
pp. 1644-1662
[DOI](#)
10.17679/inuefd.1142924

[Article Type](#)
Research Article

[Received](#)
10.07.2022

[Accepted](#)
25.12.2022

Suggested Citation

Kara, İ., Yaman, T. & Aktaş, V. (2022). Experiences of Turkish parents living abroad during the Covid 19 pandemic: A phenomenological study (France example), *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 23(3), 1644-1662. DOI: 10.17679/inuefd.1142924

This article was presented as a summary oral presentation at the 9th International Social Studies Education Symposium held in Bolu on 20-22 December 2022.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Distance education is more flexible than face-to-face learning. In addition to this, distance education requires a higher responsibility for students and parents. In fact, more responsibility falls on the students and parents, and especially the parents play one of the key roles in this process. Because distance education is a process that requires the adoption of a different educational environment than classical classroom management (Yılmazsoy & Kahraman, 2019). Therefore, this process has also affected families to a great extent (Kırmızıgül, 2020), because the precautions taken to prevent the epidemic have made it necessary for students and parents to stay at home at all times (Kırık & Özkoçak, 2020). Therefore, maintaining educational activities at home has led to changing habits in family life (Başaran & Aksoy, 2020). In this context, the distance education process has brought new roles for parents in education. In this case, the effects of parents on the educational process have increased even more. As indicated above, there are studies on the experiences, opinions and thoughts of parents living in Turkey about the COVID-19 pandemic and the distance education process. However, no study has been found in Turkey regarding the experiences of parents living abroad in the pandemic and distance education process. It is a matter of significance to examine the experiences and thoughts of parents living especially in developed countries on this issue. France is also described as one of the developed and leading countries in the world. In addition, the fact that it is one of the leading countries in the historical process, especially in democracy and human rights, has been effective in conducting studies in this country.

Purpose

In this study, it was thought that it would be important to determine the experiences of parents living in France during the COVID-19 process. Since students spend most of their time with their parents in the distance education process, it is expected that it will be very beneficial to determine the experiences, opinions and suggestions of the parents in this regard. It is thought that the study will contribute to the process in terms of offering solutions for the problems experienced or to be experienced in the distance education process. In other respects, the limited number of studies conducted on parents during the pandemic in the literature highlights the contribution that this study will make to the literature. In the light of such information, this study aimed to determine the experiences of parents living in France during the COVID-19 pandemic.

Method

Phenomenological design, which is one of the qualitative research methods, was preferred in the study process. The study group consisted of Turkish parents in Strasbourg, Lyon, Montpellier and Bezanson in France. Purposeful sampling approach was preferred in determination of the parents. Semi-structured interview technique was preferred for data collection in the study. Literature was also reviewed in the process of preparing the semi-structured interview form.

Findings

As a result of the analysis of the data in the study, six components that constitute the structure and essence of the phenomenon of being a parent during the pandemic process

were obtained. These components are; 1. Increase in responsibilities, 2. Experiencing a mood disorder, 3. Understanding the value of the teacher, 4. Feeling the effects of the pandemic, 5. Feeling inadequate and 6. Assuming a teacher role.

Increase in responsibilities: Turkish parents living abroad have stated that the Covid-19 pandemic process imposed extra responsibilities on them as a parent, they felt responsible especially for the education of their children, and they took on more responsibilities when they compare with the pre-pandemic period.

Experiencing a mood disorder: Parents participated in the study stated that they had a stressful period as a parent during the pandemic, they experienced fear and anxiety, they felt that this period was boring and they felt exhausted, they had worries about the future, and they occasionally experienced pessimism and anger.

Understanding the value of the teacher: Parents in the study have been away from school and teachers due to the conditions created by the pandemic period. In this case, the participants stated that they felt the lack of teachers, they empathized by putting themselves in the teachers' shoes, they understood the importance of school and teachers, and education was at the center of their lives.

Feeling the effects of the pandemic: The participants emphasized that as a parent, they spent more time with their children during the pandemic period, they became aware of the situations that they did not notice in their children before; they had the opportunity to take care of their children more, and they established intimacy with them and the positive effects on the value of spending time with the family.

Feeling inadequate: The participants stated that it was not easy to guide students especially in the education of children during the pandemic period, they saw themselves as inadequate in terms of helping the lessons, they were inadequate pedagogically and it was very difficult to replace the teacher.

Assuming a teacher role: During the pandemic period, the parents participated in the study stated that they helped their children with their lessons, discovered and got to know them, helped their children study, showed the necessary dedication in education and helped the teachers throughout the process.

Discussion & Conclusion

In the study, it was concluded that Turkish parents living in France during the pandemic period experienced mood disorders. The parents in the study stated that they had a stressful period as a parent during the pandemic, they experienced fear and anxiety, they felt boring and tired during this period, they had worries about the future, and they occasionally experienced pessimism and anger.

Another result obtained within the scope of the study is the fact that Turkish parents living in France understand the value of teachers during the pandemic process. Parents have been away from school and teachers due to the conditions caused by the pandemic period. Under these circumstances, parents stated that they felt the lack of teachers, they empathized by putting themselves in the place of teachers, they understood the importance of school and teachers, and education was at the center of their lives.

The study also revealed that Turkish parents living in France felt some effects of the pandemic. These effects are divided into two as positive and negative. Positive effects included spending more time with children, becoming aware of the situations that they did not notice in

their children before this period, taking care of their children, establishing intimacy with them, and understanding how valuable it is to spend time with the family.

In the study, Turkish parents living in France stated that they saw themselves as inadequate during the pandemic process. The parents stated that it was not easy to guide students especially in the education of children during the pandemic period, they saw themselves as inadequate in terms of helping the lessons, they were inadequate pedagogically and it was very difficult to replace the teacher. 72% of parents did not consider themselves sufficient in guiding their children in the studies of Sertkaya Dinler and Dündar (2019). In the study conducted by Başaran et Aksoy (2020), it was concluded that parents had some deficiencies in their ability to guide their children.

Covid 19 Pandemi Sürecinde Yurtdışında Yaşayan Türk Velilerin Deneyimleri: Fenomenolojik Bir Çalışma (Fransa Örneği)

İlyas KARA, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0000-0003-4755-0037

Tuğba YAMAN, Marmara Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-3283-8989

Veysi AKTAŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0000-0002-5174-7505

Öz

Fransa'da yaşayan velilerin COVID-19 pandemisi sürecindeki deneyimlerinin saptanmasının amaçlandığı bu çalışmada nitel yöntemlerden fenomenoloji deseni tercih edilmiştir. Çalışma grubunun Fransa'daki Türk velilerin olduğu araştırma kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerinin analizi sonucunda pandemi sürecinde veli olma fenomeninin yapısı ve özünü oluşturan şu altı bileşene ulaşılmıştır. 1. Sorumlulukların artması, 2. Duygudurum bozukluğu yaşama, 3. Öğretmenin değerini anlama, 4. Pandeminin etkilerini hissetme, 5. Kendini yetersiz görme ve 6. Öğretmen rolü üstlenmedir. Katılımcı veliler pandemi döneminde bir veli olarak stresli bir dönem geçirdiklerini, korku ve endişe yaşadıklarını, bu dönemin kendilerine sıkıcı geldiğini ve yorgun hissettiklerini, geleceğe ilişkin endişelerinin olduğunu, zaman zaman karamsarlık ve öfke yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Pandeminin yarattığı şartlara bağlı olarak okul ve öğretmenlerden uzak kalan veliler; öğretmenlerin eksikliğini hissettiklerini, kendilerini öğretmenlerin yerine koyarak empati yaptıklarını, okul ve öğretmenin önemini anladıklarını, eğitimin hayatlarının merkezinde yer aldığını belirtmişlerdir. Pandemi sürecinde kendilerini yetersiz gördüklerini belirten veliler özellikle çocukların eğitimi konusunda öğrencilere rehberlik yapmanın kolay olmadığını, derslere yardımcı olunması bakımından kendilerini eksik gördüklerini, pedagojik olarak yetersiz kaldıklarını ve öğretmenin yerine geçmenin çok zor olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: pandemi, covid 19, veli, öğrenci, Fransa

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 23, Sayı 3, 2022
ss. 1644-1662
DOI
10.17679/inuefd.1142924

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
10.07.2022

Kabul Tarihi
25.12.2022

Önerilen Atıf

Kara, İ., Yaman, T. ve Aktaş, V. (2022). Covid 19 pandemi sürecinde yurtdışında yaşayan Türk velilerin deneyimleri: Fenomenolojik bir çalışma (Fransa örneği). İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23(3), 1644-1662. DOI: 10.17679/inuefd.1142924

Bu makale 20-22 Aralık 2022 tarihinde Bolu'da gerçekleştirilen 9. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu'nda özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Covid 19 Pandemi Sürecinde Yurtdışında Yaşayan Türk Velilerin Deneyimleri: Fenomenolojik Bir Çalışma (Fransa Örneği)

İlk olarak 31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan kentinde görülen Coronavirüs (COVID-19) salgını diğer ülkelerde de hızla yayılmış ve bütün dünyayı etkisi altına almıştır. Günümüzde COVID-19 salgınının etkileri toplumun her alanında devam etmektedir. Bu salgın Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi (kıtalar arasında hızlı yayılım gösteren salgın hastalık) şeklinde nitelendirilmiştir (WHO, 2020). İnsanlığı hızlıca yayılan bu salgından korumak için küresel çapta tedbirlere gidilmiştir. Söz konusu virüs ile mücadele etmek ve bulaşıcılığı engellemek amacıyla temizlik kuralları, maske kullanımı ve izalasyon gibi bireylerin birbirleri ile temasını minimuma indirecek tedbirler önem kazanmıştır (Özdemir Deniz ve Evcı Kiraz, 2020). Başvurulan bu tedbirlerin toplumsal hayata önemli etkileri olmuştur. Öyle ki 2019 yılının sonlarına doğru baş gösteren COVID-19 salgını, bütün toplumları ilk olarak sağlık alanında daha sonra ise ekonomik, sosyal alanlarda etkilemiştir. Bu salgın eğitim alanında da bütün dünyayı etkilemiş ve ülkeler COVID-19'un eğitim üzerindeki etkilerini en aza indirmek için çeşitli tedbirlere başvurmuştur (Özdoğru, 2021).

COVID-19 salgınından en fazla etkilenen alanların biri de eğitimidir (Can, 2020). Salgının başlangıç tarihi olan 31 Aralık 2019 tarihinden 07 Mart 2020 tarihine kadar geçen süre zarfında yaklaşık olarak 190 ülkede okullar kapatılmış ve bu durumdan dünya genelindeki öğrencilerin %92'si (1,576,021,818) etkilenmiştir (UNESCO, 2020; Yılmaz, 2020). Bu nedenle yaşanan salgın sürecinde eğitim bakımından dünyanın farklı ülkelerinde belirli bir süre aralığında benzer tedbirlere başvurulmuştur (Yaman, 2021). Ülkelerin çoğunda okullar geçici olarak kapatılmış ve uzaktan eğitim uygulamalarına başvurulmuştur. Bu dönemde insanlık yeterince hâkim olmadığı uzaktan eğitim aracılığı ile eğitim öğretim faaliyetlerinin devamlılığını sağlamayı amaçlamıştır (Karip, 2020).

Uzaktan eğitim sürecinde, öğretmen ve öğrenci fiziksel açıdan aynı yerde olmamakla birlikte teknolojik imkânlar dâhilinde iletişim kurular ve eğitim öğretim faaliyetlerini devam ettirirler. Uzaktan eğitim; çeşitli nedenlerle eğitim kurumlarında yüz yüze eğitimin sağlanamadığı durumlarda öğretmenlere görsel, işitsel ve elektronik araçlar kullanarak eğitim öğretim fırsatı sunan bir yöntemdir (Demiray, 1999).

Uzaktan eğitim ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde özellikle son yıllarda bu konunun ulusal ve uluslararası alanda daha da önem kazandığı görülmektedir. Yapılmış olan bu çalışmalar ile uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri incelenmiş ve yeni öneriler getirilmiştir. Serçemeli ve Kurnaz (2020) yapmış oldukları çalışmada, internet erişimi sorununun uzaktan eğitimde çok sık karşılaşılan bir problem olduğunu dile getirmişlerdir. Altun Ekiz (2020), öğretmen ve öğrenci arasında yüz yüze iletişimin azalmasını uzaktan eğitimin bir sınırlılığı olarak ifade etmiştir. Özkul ve Aydın (2012) yapmış oldukları çalışmada, çalışmaya katılan öğrencilerin üçte birinin uzaktan eğitime yönelik bilgilerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Barış (2015) ise çalışmasında öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının olumsuz olduğunu belirtmiştir. Akgül (2021) tarafından yapılan çalışmada veliler, uzaktan eğitimin en büyük probleminin çocukları sosyal ortamdan uzaklaştırması olduğundan bahsetmişlerdir. Arslan, Görgülü Arı ve Hayır Kanat (2021) COVID-19 pandemi sürecinde verilen eğitime ilişkin veli görüşlerini incelemiş ve elde edilen bulgular ışığında, velilerin internet ve teknolojik araçlara yönelik eksiklerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca velilerin uzaktan

eğitimde kullanılan uygulamalar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle zaman zaman derse bağlanamadıkları ve ders materyallerine erişemedikleri belirlenmiştir. Veliler bu çalışmada, öğrencilerin sorumluluk bilinçlerinde azalma olduğunu belirtmişlerdir. Veliler, çocuklarının teknoloji ve sosyal medya bağımlılıklarının arttığını ifade etmişlerdir.

Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitime oranla daha esnektir. Bunun yanı sıra uzaktan eğitimin öğrenci ve veli bakımından sorumluluğu daha yüksektir. Öyle ki bu süreçte öğrenci ve veliye daha fazla sorumluluk düşmekte ve özellikle veli en kilit rollerden birini oynamaktadır. Çünkü uzaktan eğitim klasik sınıf yönetiminden daha farklı bir eğitim öğretim ortamının benimsenmesini zorunlu hale getiren bir süreçtir (Yılmazsoy ve Kahraman, 2019). Dolayısı ile söz konusu bu süreç aileleri de büyük ölçüde etkilemiştir (Kırmızıgül, 2020). Çünkü salgının önlenmesi amacıyla getirilen tedbirler öğrenci ve velilerin sürekli evlerinde kalmalarını zorunlu kılmıştır (Kırık ve Özkoçak, 2020). Bu nedenle eğitim faaliyetlerinin ev ortamında yapılması aile yaşamındaki alışkanlıkların değiştirilmesine neden olmuştur (Başaran ve Aksoy, 2020). Bu bağlamda uzaktan eğitim süreci velilerin eğitim öğretimde yeni roller üstlenmesini de beraberinde getirmiştir. Velilerin eğitim öğretim sürecindeki etkileri bu durumda daha da artmıştır. Yukarıda da görüldüğü gibi Türkiye’de yaşayan velilerin COVID-19 salgını ve uzaktan eğitim sürecine ilişkin deneyim, görüş ve düşüncelerini konu alan çalışmalar mevcuttur. Ancak yurtdışında yaşayan velilerin salgın ve uzaktan eğitim sürecindeki deneyimlerine ilişkin Türkiye’de yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Özellikle gelişmiş ülkelerde yaşayan velilerin bu konudaki deneyimlerinin ve düşüncelerinin incelenmesi önemli görülmektedir. Fransa da dünyanın gelişmiş ve önde gelen ülkelerinden biri olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca Türkiye ve Fransa arasındaki siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerin tarihinin çok eskiye dayanmaktadır (Aktaş, Tokmak ve Kara, 2021). Ayrıca tarihi süreçte özellikle demokrasi ve insan hakları konusunda öncü ülkelere biri olması bu ülkeye yönelik araştırmaların yapılmasında etkili olmuştur (Reçber, 2019). Buradan hareketle bu çalışmada, Fransa’da yaşayan velilerin COVID-19 sürecindeki deneyimlerinin saptanmasının önemli olacağı düşünülmüştür. Uzaktan eğitim sürecinde, öğrencilerin zamanlarının büyük bir çoğunluğunu velileriyle birlikte geçirmiş olmaları nedeniyle velilerin bu konuda var olan deneyim, görüş ve önerilerinin tespit edilmesinin oldukça fayda sağlayacağı beklenmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde yaşanan ve yaşanabilecek aksaklıklara ilişkin çözüm önerileri sunulabilmesi açısından, araştırmanın sürece katkı getireceği düşünülmektedir. Öte yandan alan yazında salgın sürecinde velilere yönelik gerçekleştirilen çalışmaların sınırlı olması, alan yazına yapacağı katkısı öne çıkarmaktadır. Bu bilgiler ışığında bu çalışmada, COVID-19 pandemi sürecinde Fransa’da yaşayan velilerin deneyimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, katılımcılar, verilerin toplanması, verilerin analizi ve araştırmanın etik izinleri hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırma Modeli

Çalışma sürecinde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Karmaşık, tartışmalı, değişkenlik arz eden farklı yöntemleri ve uygulamaları içeren nitel araştırma, büyük bir çeşitliliği kapsayan şemsiye bir kavramdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışmanın amacı ile soruları hangi araştırma modelinin kullanılabileceğini yansıtan belirleyici bir faktördür. Bu bağlamda çalışma boyunca cevap aranan sorular ve düşünülen problemler dikkate alındığında nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir. Fenomenoloji deseni, farkındalığına eriştiğimiz fakat teferruatına ve derinliğine vakıf olmadığımız olguları odak noktası olarak almaktadır. Söz konusu olgular bizzat yaşadığımız veya yaşama ihtimalimizin olduğu tecrübe, algı, olay, eğilim ve kavramlar gibi farklı şekillerde vuku bulabilmektedir. Gündelik yaşantımızın herhangi bir anında bu olgulardan biriyle karşılaşabiliriz. Fenomenoloji, bütünüyle yabancı olmayıp tam manasıyla algılayıp anlamlandıramadığımız olguları incelemeyi hedeflemektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Nitel araştırmalar; görüşme, gözlem ve doküman inceleme gibi nitel veri toplama araçlarının kullanılıp olguları ve olayları gerçekleştirdiği ortamlarda bütüncül şekliyle ele alıp süreci analiz etmeyi sağlayan araştırmalardır (Karasar, 2015). Ayrıca bu araştırma için Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan (12/11/2021 /9-24) etik izin alınmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırma, 2020/2021 eğitim-öğretim yılını pandemi koşulları altında tamamlayan Fransa'daki Türk velilerinin görüşleri doğrultusunda şekillenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Fransa'nın Strasbourg, Lyon, Paris ve Bezanson şehirlerindeki Türk veliler oluşturmaktadır. Velilerin belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem yöntemi tercih edilmiştir. Görüşme yapılacak veliler belirlenirken şu iki ölçüt göz önünde bulundurulmuştur: 1. "En az bir tane ilkokul, ortaokul veya lise seviyesinde öğrenim gören çocuk sahibi olmak", 2. "Fransa'da yaşıyor olmak". Ölçüt örneklemedeki temel hedef, araştırma problemine dönük en sağlıklı verilerin toplanabilmesi ve kasıtlı belirlenen bir gruba ulaşılmasıdır (Creswell, 2013, s. 147).

4 erkek, 3 kadın olmak üzere 7 katılımcı belirlenmiştir. Katılımcılar ile yapılan görüşmelerde araştırma sorularıyla ilgili elde edilen cevaplarda belirli bir çerçevenin ortaya çıktığı görülmüştür. Katılımcıların genel anlamdaki ifadeleri paralellik göstermeye başlamıştır. Söz konusu bu gerekçelerden dolayı araştırmaya yönelik olarak yukarıda bahsedilen katılımcı sayısının yeterli olduğu düşünülmüştür. Katılımcılardan birinin Fransa'da görevli olması katılımcılara daha kolay ulaşılmasını sağlamıştır. Tüm katılımcılara araştırmanın içeriği ve amacı ile ilişkili bilgilendirme yapılmıştır. Görüşmeyi kabul edip onaylayan katılımcılara gönüllü katılım formları imzalatılmıştır. Araştırmanın bulgular bölümünde katılımcıların kişisel bilgilerinin ve kimliklerinin korunması amacıyla her bir katılımcıya Katılımcı 1 (K 1) ile Katılımcı 7 (K 7) arasında değişen kodlar verilmiştir.

Çalışmaya katılan velilere ait demografik bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1

Katılımcı velilerin demografik özellikleri

	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Şehir
K 1	Kadın	42	Lise	Lyon

K 2	Kadın	45	Üniversite	Strazburg
K 3	Erkek	52	Lise	Bezanson
K 4	Erkek	38	Lise	Bezanson
K 5	Kadın	42	Üniversite	Bezanson
K 6	Erkek	36	Üniversite	Paris
K 7	Kadın	44	Lise	Lyon

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında verilerin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanma sürecinde literatür taramasından da yararlanılmıştır. Soruların problem durumuna uygunluğunun ve anlaşılabilirliğinin ölçülmesi için alan uzmanı olan 5 öğretim üyesinden destek alınmıştır.

Görüşme boyunca pandemi sürecinde veli olmanın anlamını ortaya çıkarmaya dönük açık uçlu sorulardan faydalanılmıştır. Katılımcıların yanıtlarına bakılarak gerektiğinde sonda sorular da yöneltilmiştir. Görüşmeler uzaktan olacak şekilde çevrimiçi araçlar kullanılarak gerçekleştirilmiş ve söz konusu görüşmeler katılımcıların izni dâhilinde ses kaydına alınmıştır.

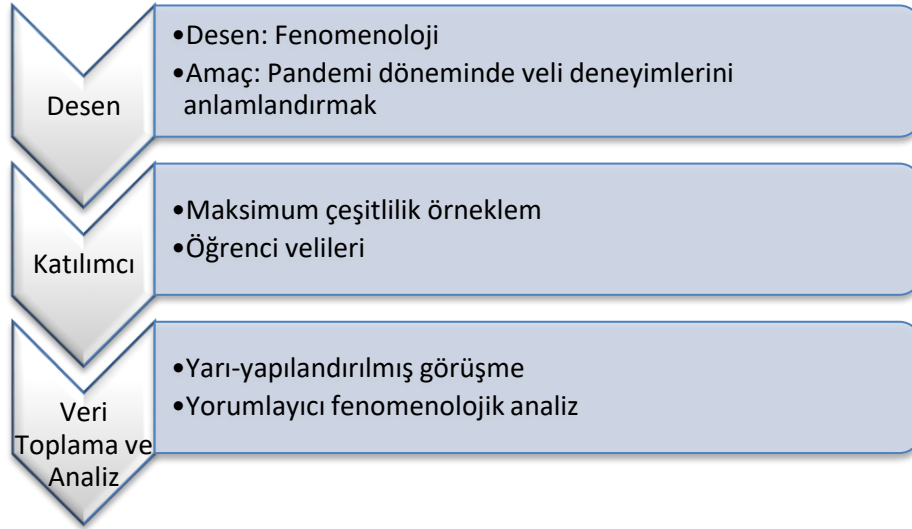
Araştırmanın hedefi doğrultusunda yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz (YFA) yöntemi ile analiz edilmiştir. Subjektif, sorgulayıcı ve tümevarımsal biçimde ifade edilebilen bu yöntem, muğlak ve karmaşık gibi görünen konuların açığa kavuşturulmasında tercih edilebilir (Smith ve Eatough, 2007).

Fenomenolojik çalışmaların öteki nitel araştırmalardan farklı olarak kendine özgü bir analiz süreci mevcuttur. Çalışma boyunca pandemi sürecinde veli olmanın yapısını ve özünü ortaya çıkarmak için görüşmede ses kayıt cihazına kaydedilen ifadeler yazıya aktarılmış olup analize hazır biçime getirilmiştir. Ardından bütün görüşme içerikleri bütünsel bir perspektif doğrultusunda okunarak incelenmiştir. Analiz aşaması boyunca sıralı dört adım izlenmiştir. Söz konusu adımlar şöyledir (Giorgi,2009; akt. Yılmaz ve Şahin 2016):

- Parantezleme (araştırmacının üzerinde çalışılan fenomenle ilgili tüm bilgi, düşünce, tutum, değer ve ön yargılarını analiz süresince askıya alması)
- Fenomenolojik redüksiyon (mülakat metinlerinde yer alan deneyimle ilgili temel özellikleri veya anlam birimlerini belirleme)
- İmgesel çeşitleme (anlam birimlerinden yola çıkarak fenomenin yapısal temalarını ortaya çıkarma)
- Anlam ve özlerin sentezlenmesi.

Nitel araştırma yöntemlerinde geçerliğin temel kriterleri arasında, elde edilen verilerin ayrıntılı raporlandırılması ve araştırmacının sonuçları nasıl elde ettiğini teferruatlı biçimde açıklaması yer almaktadır. Öte yandan araştırmacıların; veri toplama işlemleri ile verilerin analizi ve yorumu süreçlerinde tutarlı bir tutum sergilemesi iç geçerliği sağlama hususunda katkı sağlayacaktır. Araştırmada gerçekçiliği ve inandırıcılığı sağlamak ve veli görüşlerini daha şeffaf biçimde yansıtabilmek adına doğrudan alıntı ifadelerine de yer verilmiştir.

Katılımcı velilerin görüşlerinden sağlanan verilerin analizinde bazı kodlar oluşturulmuş olup söz konusu kodlar çalışmanın hedefi doğrultusunda farklılıklara ve benzerliklerine göre kategorize edilmiştir. Süreç boyunca elde edilen bulgular yorumlanmış ve problemler irdelenmiştir.

Şekil 1. Araştırma süreci

Bulgular

Araştırmada, verilerinin analizi sonucunda pandemi sürecinde veli olma fenomeninin yapısı ve özünü oluşturan altı bileşene ulaşılmıştır. Söz konusu bu bileşenler; 1. Sorumlulukların artması, 2. Duygudurum bozukluğu yaşama, 3. Öğretmenin değerini anlama, 4. Pandeminin etkilerini hissetme, 5. Kendini yetersiz görme ve 6. Öğretmen rolü üstlenmedir. Aşağıda, her bir temaya ilişkin bulgular katılımcı görüşleriyle desteklenerek sunulmaktadır:

Sorumlulukların Artması: Yurt dışında yaşayan Türk veliler, Covid-19 pandemi sürecinin bir veli olarak kendilerine ekstra sorumluluklar yüklediğini, özellikle çocuklarının eğitimine yönelik kendilerini sorumlu hissettiklerini ve pandemi öncesi ile kıyaslama yaptıklarında daha fazla sorumluluklar üstlendiklerini belirtmişlerdir. Konuyla ilgili düşüncelerini Katılımcı 4 şöyle ifade etmektedir:

“Bu dönemde yani sorumluluğum çok arttı. Çocuğumun alması gereken her şeyden geri kalacağı için endişe duyuyordum açıkçası ama ebeveyn olarak bu konuda öğretmenle birebir çalışarak o sorumluluğu gidermeye çalıştık ve sorumluluklarımız çeşitlendi.”

Pandemi sürecinin kendilerine ekstra sorumluluklar yüklediğini belirten Katılımcı 6 ise şu açıklamayı yapmıştır: *“Veliler pandemi sürecinde hem veli hem de canlı derslerde eksik kalan yerleri tamamlamak zorunda kaldıkları için bu süreçte ekstra sorumluluklar üstlendi ve süreç uğraş gerektirdi.”* Ekstra sorumluluklara ilişkin olarak Katılımcı 1 de *“Bu doğrultuda okulların kapalı kaldığı bu salgın sürecinde üzerimize düşen sorumlulukların artması ve rollerimizin değişmesi hayatımızı derinden etkilemiştir.”* şeklindeki ifadesiyle sorumluluklarının artmasının kendi hayatlarını derinden etkilediğine dikkat çekmektedir. Katılımcı 5 ise *“Yani pandemi*

döneminde veli olmak stresli ve aşırı sorumluluk isteyen bir şeydi. Hep güçlü durmak gerekiyor.” ifadesiyle bu dönemde veli olmakla sorumluluk almak arasında bir bağ kurmaktadır.

Velilerin çocuklarının eğitimi konusundaki sorumluluklarına ilişkin olarak Katılımcı 6 “Veliler pandemi sürecinde hem veli hem de canlı derslerde eksik kalan yerleri tamamlamak zorunda kaldıkları için bu süreç ekstra bir uğraş, sorumluluk gerektirdi.” açıklamasında bulunmuştur.

Katılımcıların bu ifadeleri; pandemi döneminde veli olmanın ekstra sorumluluk gerektirdiği, bu sorumlulukların bir takım etkiler yarattığı görülmektedir.

Duygudurum Bozukluğu Yaşama: Katılımcı veliler pandemi döneminde bir veli olarak stresli bir dönem geçirdiklerini, korku ve endişe yaşadıklarını, bu dönemin kendilerine sıkıcı geldiğini ve yorgun hissettiklerini, geleceğe ilişkin endişelerinin olduğunu, zaman zaman karamsarlık ve öfke yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu bu durumu Katılımcı 3 şöyle ifade etmiştir:

“Önce bir korktuk, endişelendik yakalanır mıyız yakalanmayız mı diye. Çok da bir şey bilmiyorduk, Nedir? Ne değildir, dünyayı bu saran virüs? Hakkında pek bir şey bilmiyorduk endişelendik, çocuklarımız çok korktu. İlk başlarda yakın çevreye geldiğinde işte anne şuraya geldi anne buraya geldi hiçbir yere çıkmayalım diye çocuklar ve biz korktuk.”

Katılımcı 5 ise “Tabiki stres ve kaygı hayatımızda daha fazla yer edindi.” diyerek, bu dönemin kendileri üzerindeki psikolojik etkilerine dikkat çekmektedir. Bu düşünceye paralel bir şekilde Katılımcı 7 de tüm pandemi sürecinin kendileri üzerinde yarattığı etkileri detaylı bir şekilde ifade etmiştir: “Salgın öncesi stres, gerginlik; ortasında gerginliğin vermiş olduğu yorgunluk; sonunda ise güçlenmiş olarak çıkıyorsun.” Pandemi döneminin veliler ve çocuklar üzerinde yarattığı psikolojik etkileri ise Katılımcı 6 “Yıl bittiğinde öğrencilerde, velilerde aşırı yorgunluk ve bıkkınlık hissettirdi.” şeklinde ifade etmiştir.

Bir veli olarak çocuğu adına yaşadığı korkuları Katılımcı 4 şu şekilde ifade etmiştir: “Süreçte çocuklarla ilgili yani Covid-19'un çocuklar üzerinde nasıl bir etki yarattığı konusunda herhangi bir veri olmadığı için aslında korkuyorduk, çocuğu okula gönderme konusunda kararsızlık yaşadık.” Çocuklarının geleceği için duyduğu endişeyi Katılımcı 7 şöyle açıklamıştır:

“Şimdiye kadar dünyada kimsenin başına gelmemiş hiç kimsenin tecrübe etmediği, dünyadaki tüm ülkelerin böyle bir sürece girmesi insanları tedirgin ettiği gibi velileri de tedirgin etti. Hatta insanlar çocukları için yaşıyorlar, geleceklerini kurguluyorlar ve onların bu dünyanın daha da kötüye gittiğini öyle düşündük. Evlere kapanmayı mecbur tutanlar oldu, yasaklayanlar oldu. Tüm dünyada sanki bir uzay istilası varmış gibi. Böyle bir hissiyat oluştu ve biz kendimizden çok çocuklarımız için endişelendik.”

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşıldığı üzere, katılımcılar pandemi döneminde bir veli olarak; korku, stres, endişe yaşamakla birlikte kendilerini yorgun ve bitkin hissetmişlerdir.

Öğretmenin Değerini Anlama: Katılımcı veliler, pandemi döneminin yarattığı şartlara bağlı olarak okul ve öğretmenlerden uzak kalmışlardır. Bu durumda katılımcılar öğretmenlerin eksikliğini hissettiklerini, kendilerini öğretmenlerin yerine koyarak empati yaptıklarını, okul ve

öğretmenin önemini anladıklarını, eğitimin hayatlarının merkezinde yer aldığını ifade etmişlerdir. Bu durumu Katılımcı 1 şöyle açıklamıştır: *“Öğretmenler çok değerli insanlar. Yirmi iki sene önce okulu bıraktığımız için biz yardımcı olamadık. O yüzden sizin eksikliğinizi çok hissettik.”* Bu duruma ek olarak Katılımcı 1 başka bir ifadesinde *“Eğitimle daha çok içli dışlı olmak hayata olan bakışımı değiştirdi. Eğitimin ve öğretmenliğin önemini kavradım.”* sözlerine yer vererek eğitimin önemine değinmektedir. Okulun ve öğretmenlerin değerine vurgu yapan Katılımcı 7 ise şunları söylemektedir:

“Öğrencilerimiz için eğitiminin ne kadar önemli olduğunu, okulun ne kadar önemli olduğunu, öğrencilerin okul ortamında bulunmalarının ruhsal ve sağlıkları üzerinde etkili olduğunu, öğretmen ile iletişim içerisinde bulunmanın, arkadaş çevresinin olmasının hayatı ve çocuğun psikolojisi açısından önemli olduğunu gördük.”

Pandemi döneminde çocuğu ile ilgili problem yaşayan ve bu problemlerin üstesinden gelebilecek yeterliliği kendisinde göremeyen ancak söz konusu sorunun çözümü konusunda öğretmenlerin etkililiğine vurgu yapan Katılımcı 2 durumu şöyle ifade etmiştir:

“Çocuğa ders yaptırma konusunda çok zorluk yaşadım. Daha önce bilgisayara bağlı çok vakit harcıyordu. Şimdi pandemiyle başlayan uzaktan eğitim sonrası tam bir ekran bağımlısı oldu. Ve ben bir veli olarak buna engel olamadım. Keşke ekrandan uzaklaştırabilseydim. Ana dilini ve kültürünü ister istemez negatif yönde etkiledi. Ve ben eğitim açısından yeterli olmadığım için çocuğumun bu geri kalışını çaresizlikle seyrediyorum. Elimden geldiğince destek oluyorum ama bir öğretmen kadar değil. O yüzden okullar açılrsa da öğretmenlerine kavuşsa diye dua ediyorum.”

Katılımcı velilerin ifadelerinden yola çıkarak; pandemi döneminde velilerin okulun ve öğretmenlerin eksikliğini yaşadığı, öğretmenlere atfedilen değerin arttığı görülmektedir.

Pandeminin Etkilerini Hissetme: Katılımcılar, bir veli olarak pandemi döneminde; çocukları ile daha fazla zaman geçirdiklerini, çocuklarında fark etmedikleri durumların bu dönemde farkına vardıklarını, çocukları ile daha fazla ilgilenme fırsatı bulduklarını ve onlarla yakınlık kurduklarını ve ailecek vakit geçirmenin ne kadar değerli olduğuna ilişkin olumlu etkilere vurgu yapmışlardır. Pandemi döneminde geçmiş zamana kıyasla çocukları ile daha fazla zaman geçirdiklerine ilişkin Katılımcı 1 *“Bu pandemi sürecinde çocuklarımızla daha önce oynamadığımız oyunlar oynadık, top oynadık, spor yaptık, ders çalıştık. Çok fazla vakit geçirdik.”* şeklinde açıklamada bulunmuştur. Bu bağlamda Katılımcı 3 de *“Çocuklarla biraz daha çok ilgilenme fırsatımız oldu.”* ifadesiyle pandemi döneminin bazı olumlu etkilerini vurgulamaktadır. Katılımcı 4 de *“Bu zamanda daha fazla etkinlik yapmaya başladık, çocukla daha da yakınlaştık. Yani bir nevi neler yapabiliriz onu çocukla planlayıp, günümüzü planladık. Gayet güzeldi.”* ifadesinde bulunarak pandemi döneminde bir veli olarak çocuğu ile verimli zamanlar geçirdiğini belirtmiştir.

Çocuklarda fark edilmeyen durumların bu dönemde farkına varılmasına yönelik Katılımcı 2 şu ifadeleri kullanmıştır: *“Daha önce fark etmediğimiz şeyleri fark ettik. Çocuklarımızın kitap okuma eksikliğini, siz de bilirsiniz ki dil ve kültür eğitimi konusundaki eksiklerini fark ettik. Nasılsa çocuk okula gidiyor orada öğreniyor havası vardı.”* Bu düşüncelere paralel olarak Katılımcı 7 şöyle bir açıklama yapmaktadır: *“Ailecek daha fazla vakit geçirdik,*

çocuklarla daha fazla oyun oynadık, oyunun kıymetini bildik. Oyunun çocuk üzerindeki etkisini yaşayarak gördük. Oyunları daha da önemser hale geldik.” Bu bağlamda Katılımcı 7 daha önce fark edilmeyen bir durumun pandemi döneminin de farkına varılmasına vurgu yapmaktadır.

Katılımcılar, bu dönemim olumlu etkilerinin yanı sıra olumsuz etkilerini de hissettiklerini ifade etmişlerdir. Söz konusu bu duruma ilişkin olarak; çocuklarının sosyalleşme sorunları yaşadıklarını, kendilerini psikolojik olarak olumsuz hissettiklerini, ilgi ve enerjiye ihtiyaç duyduklarını, teknolojiyi daha fazla kullandıklarını, uyku ve beslenme düzenlerinin değiştiğini, sürece uyum konusunda problemler yaşadıklarını ve tüm bu durumların kendilerinde olumsuz etkiler yarattığını belirtmişlerdir. Konuyla ilgili olarak Katılımcı 5 şu açıklamayı yapmaktadır: *“Bir veli olarak süreç boyunca evde kalmak insanın psikolojisini bozuyor. Özellikle çocukların uzun süre evde kalmaları sosyal aktivite ve arkadaşlarından uzak olmaları onları daha agresif bir hale soktuğunu söyleyebilirim.”* Söz konusu bu açıklamasıyla Katılımcı 5 pandemi döneminin bir veli olarak kendisi üzerinde yarattığı olumsuz psikolojik etkiye hem de çocukları açısından birtakım sosyalleşme sorunları yarattığına dikkat çekmektedir.

Pandemi döneminin velilerde uyku, beslenme ve dahası bazı sorunlara yol açtığına ilişkin olarak Katılımcı 3 şu ifadelerde bulunmuştur:

“Ben de sıkıldım onları (çocukları) yönlendirmekten, her gün bir aktivite bulmak da sıkıcıydı. İnternete çok bağlandılar, televizyonu çok izlediler. Beslenme, uyku düzenimiz bozuldu. Bu konularda sıkıldım. Kilo alımı oldu, yediklerimize dikkat etmeye çalışsak da uyku düzenimiz bozulunca ister istemez geç saatlerde abur cubura yöneldiler. Bunlar benim için sıkıntıydı ama onlar için güzeldi. Oğlum bilgisayar oyunlarına yöneldi, bu benim için büyük bir sıkıntıydı. Başka arkadaşarımla görüşüyordum onlar da aynı sıkıntıları yaşadığını dile getiriyordu. En büyük sorunumuz buydu. Çocuklar için kitap okumak pek de eğlenceli değildi, internette ve televizyonla vakit geçirmek daha kolay daha eğlenceli geliyordu. En büyük sorunumuz buydu bizim. Onların bu şekilde vakit geçirmelerinden ben rahatsız oluyordum.”

Katılımcı velilerden bazıları bu dönemle ilgili olarak uyum problemleri yaşadıklarını da ifade etmişlerdir. Bu durumla ilgili olarak Katılımcı 4 şu açıklamayı yapmıştır: *“Çalışıyorum, o yüzden korkma, panik vardı başlarda. Sonra bu sürecin devamında bilim adamlarından ya da doktorlardan dinlediğimiz zaman biraz daha normal karşılamaya başladık. Neden kendimizi bu duruma ittiler? Yani kısacası uyum problemi yaşadık diyebiliriz bu konuda.”*

Katılımcıların ifadelerinden de anlaşıldığı üzere Fransa’da yaşanan Türk veliler pandemi döneminde bir veli olarak bu dönemin hem olumlu hem de olumsuz etkilerini hissetmişlerdir. Söz konusu olumlu etkiler arasında; çocukları ile daha fazla vakit geçirme, çocuklarındaki bazı özellikleri keşfetme ve aile ile zaman geçirmenin değerini anlamadır. Pandemi döneminin olumsuz etkileri arasında ise; psikolojik olarak etkilenme, sosyalleşme problemleri yaşama, uyku-beslenme düzeninin bozulması ve sürece uyum sağlayamama gibi problemler sıralanabilir.

Kendini Yetersiz Görme: Katılımcılar, pandemi döneminde özellikle çocukların eğitimi konusunda öğrencilere rehberlik yapmanın kolay olmadığını, derslere yardımcı olunması bakımından kendilerini eksik gördüklerini, pedagojik olarak yetersiz kaldıklarını ve öğretmenin

yerine geçmenin çok zor olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumu Katılımcı 2 şöyle açıklamıştır: *“Şimdi çocukların gördüğü dersleri belki yirmi beş seneyi geçti görmedim. Benim anlatmam farklıdır. Pedagojik olarak yeterli olmadığını düşünüyorum. Yeterlilik bilgi olarak var anladım ama çocuk eksik kalıyor.”* Öğretmenin önemine ve öğretmenin eğitim-öğretimdeki etkililiğine vurgu yapan Katılımcı 3 ise şu ifadeleri kullanmıştır:

“Biz eğitimci değiliz hocam, bir öğretmen gibi hiçbir zaman yönlendiremeyiz çocuklarımızı. Bir öğretmenin verdiği eğitimi ne kadar bilgimiz olsa da veremeyiz. Çünkü karşıdaki annesi babası çocuğun. Beni bir nevi annesi babası olarak gördüğü için öğretmendeki disiplini yakalayamıyor çocuk. Ne bileyim spor yaptırmaya çalışıyorsun ama bir spordaki disiplini, düzeni evde tutturamıyorsun.”

Kendisinin öğretmen aynı zamanda da bir veli olduğunu ifade eden Katılımcı 5 zaman zaman yaşadığı yetersizliğe ilişkin olarak şu açıklamayı yapmıştır:

“Pandemi sürecinde bir öğretmen olarak evde hem öğrencilerimin derslerini hazırlamak hem de çocuklarımın derslerine yardımcı olmak normal sürece göre daha fazla zaman aldığı için çok yorucu geçiyordu. Bu nedenle bazen stres yaşadığım ve kendimi yetersiz hissettiğim dönemler oldu.”

Katılımcıların açıklamalarından yola çıkarak, velilerin pandemi döneminde; özellikle çocuklarının eğitimi, onlara rehberlik yapma ve derslerine yardımcı olma konusunda zaman zaman yetersiz kaldıkları anlaşılmaktadır.

Öğretmen Rolü Üstlenme: Pandemi döneminde katılımcı veliler; çocuklarına dersleri konusunda yardımcı olduklarını, onları keşfedip tanıdıklarını, çocuklarının ders çalışmalarını sağladıklarını, eğitim konusunda gerekli özveriye gösterdiklerini ve süreç boyunca öğretmenlere yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu yürütülen bu faaliyetler, velilerin öğretmen rolü üstlenmelerini ve kendilerini adeta bir öğretmen gibi hissetmelerini sağlamıştır. Bu konuda Katılımcı 6 şu açıklamayı yapmıştır:

“Öğretmenin gayretlerinin yanı sıra veli olarak bizler de bu süreçte çocuklarımızın eksiklerinin ne olduğunu kendimiz tespit edip tamamlamak zorunda kaldık. Bu süreçte veliler olarak bizler hem veli hem de kendi çocuklarımızın öğretmeni olduk. Çocuklarımızın her şeyi olduğumuzu daha iyi anladık.”

Bir veli olarak pandemi döneminde çocuğuna öğretmenlik yaptığını ve bu süreçte çocuğunun eksiklerinin farkına vardığını Katılımcı 2 şöyle ifade etmiştir:

“Çocuklara öğretmenlik yaptığımızı hissettik. Çünkü okul olmayınca çocuklar eve kapandı. Burada da biz destek olmaya çalıştık ama bir öğretmen kadar başarılı olamadık. Veli olmak iki kat zorlaştı. Çocuğun her şeyiyle ilgilenmek zorunda kaldık. Pandemi sürecinde daha önce fark etmediğiniz şeyleri gördük. Çocuğumuzun kitap okuma eksikliğini orada fark ettik.”

Katılımcı 4 de *“Bu dönemde ben dersleri anlatmaya çalıştım.”* diyerek öğretmen rolü üstlendiğini; *“Ebeveynler olarak bu konuda öğretmenle birebir çalışarak o sorumluluğu gidermeye çalıştık.”* ifadesiyle de süreçte öğretmenler ile işbirliği yaptığını vurgulamıştır.

Konuyla ilgili olarak Katılımcı 7 ise *“Bu süreçte veli, öğretmen oldu. Öğretmen gibi çocuğumu takip ediyordum, yazısını yazdırıyordum ve ödevlerini yaptırıyordum.”* açıklamasıyla pandemi döneminde öğretmen rolü üstlendiğini belirtmiştir.

Fransa’da yaşayan katılımcı Türk velilerin ifadelerinde de görüldüğü gibi pandemi dönemi velilerin birtakım roller üstlenmelerine yol açmıştır. Söz konusu bu rollerden biri de kendi çocuğunun öğretmeni olmaktır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda, Covid-19 pandemi sürecinde yurt dışında yaşayan Türk veli olma fenomeninin yapısı ve özünü ortaya koyan altı bileşene ulaşılmıştır. Söz konusu bu bileşenler; *1. Sorumlulukların artması, 2. Duygudurum bozukluğu yaşama, 3. Öğretmenin değerini anlama, 4. Pandeminin etkilerini hissetme, 5. Kendini yetersiz görme ve 6. Öğretmen rolü üstlenmedir.* Bu bölümde bileşenler, literatürdeki çalışmalarla karşılaştırılarak benzer ve farklı yönler sunulacaktır.

Araştırmada elde edilen bulgular, Covid-19 pandemi sürecinde Fransa’da yaşayan Türk velilerin bu süreçte sorumluluklarının arttığını göstermektedir. Veliler Covid-19 pandemi sürecinin bir veli olarak kendilerine ekstra sorumluluklar yüklediğini, özellikle çocuklarının eğitimine yönelik kendilerini sorumlu hissettiklerini ve pandemi öncesi ile kıyaslama yaptıklarında daha fazla sorumluluklar üstlendiklerini belirtmişlerdir. Birleşmiş Milletler (2020) tarafından hazırlanan raporda Covid-19 pandemisin ilk olarak öğrenci, veli ve öğretmenlerde şok etkisi yarattığı ve bu şok sürecinin bir yıla yakın olarak sürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca pandemi sürecinin velilerde fiziksel ve psikolojik etkilerde bulunduğu ve velilerin yeni sorumluluklar üstlendiği belirtilmiştir. Özdoğru (2021) da araştırmasında Covid-19 pandemi sürecinin velilere yeni roller getirdiğini ve velilerden bu rollere uygun birtakım sorumluluklar yüklediği sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada, pandemi sürecinde Fransa’da yaşayan Türk velilerin duygudurum bozukluğu yaşadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Katılımcı veliler pandemi döneminde bir veli olarak stresli bir dönem geçirdiklerini, korku ve endişe yaşadıklarını, bu dönemin kendilerine sıkıcı geldiğini ve yorgun hissettiklerini, geleceğe ilişkin endişelerinin olduğunu, zaman zaman karamsarlık ve öfke yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Çetin ve Kırıl (2021) çalışmalarında pandemi sürecinin velilerde boş vermişlik, aşırı müdahalecilik, kararsızlık, kaygı ve stres gibi birtakım psikolojik etkiler yarattığı sonucuna ulaşmıştır. Söz konusu bu durumlar, velilerde duygudurum bozukluğuna yol açmaktadır. Shigemura ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada pandemi dönemindeki kaygı ve korkunun bireylerin stres düzeylerini artırarak birtakım psikolojik etkilere neden olduğu üzerinde durulmaktadır. Bahsi geçen araştırma sonuçları ile bu araştırmanın sonuçları paralellik göstermektedir.

Araştırma kapsamında elde edilen bir diğer sonuç ise; Fransa’da yaşayan Türk velilerin pandemi sürecinde öğretmenin değerini anladıkları gerçeğidir. Veliler, pandemi döneminin yarattığı şartlara bağlı olarak okul ve öğretmenlerden uzak kalmışlardır. Bu durum karşısında veliler; öğretmenlerin eksikliğini hissettiklerini, kendilerini öğretmenlerin yerine koyarak empati yaptıklarını, okul ve öğretmenin önemini anladıklarını, eğitimin hayatlarının merkezinde yer aldığını belirtmişlerdir. Yamamoto ve Altun (2020)’un çalışmasında da söz konusu sürecin olumsuz yansımaları vurgulanmış olup eğitim açısından da toplumların önemli eksiklikler yaşadığı belirtilmiştir. Öte yandan Hargreaves (2020)’in araştırmasında uzun süre evde kalan

öğrencilerin okuldan ve öğretmenden yeterince yararlanamadıkları belirtilmiş olup velilerin bu eksikliği telafi etmekte zorlandıkları ifade edilmiştir.

Araştırmada, Fransa'da yaşayan Türk velilerin pandeminin birtakım etkilerini hissettikleri sonucu da ortaya çıkmıştır. Söz konusu bu etkiler olumlu ve olumsuz olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Olumlu etkiler arasında; çocuklar ile daha fazla zaman geçirme, çocuklarda fark edilmeyen durumları bu dönemde fark etme, çocuklar ile ilgilenme, onlarla yakınlık kurma ve ailecek vakit geçirmenin ne kadar değerli olduğunu anlama yer almaktadır. Çetin ve Kırıl (2021) da çalışmalarında pandemi sürecinin veliler üzerindeki olumlu etkilerine yer vermektedir. Söz konusu çalışmada aile içerisinde paylaşımlarda bulunma, aile bağlarını güçlü kılma, birlikte vakit geçirme ve çocukları tanıma fırsatı bulma gibi durumlar pandemiyin veliler üzerindeki olumlu etkileri arasında gösterilmektedir. Pandemi sürecinin veliler üzerindeki olumlu etkileri bakımından bu araştırma sonuçları ile Çetin ve Kırıl (2021)'in araştırma sonuçları birbirini desteklemektedir. Bu durumun aksine araştırmamızda; çocukların sosyalleşme sorunları yaşaması, velilerin kendilerini psikolojik olarak olumsuz hissetmeleri, ilgi ve enerjiye ihtiyaç duymaları, teknolojiyi fazla kullanmaları, uyku ve beslenme düzenlerinin değişmesi, sürece uyum konusunda problemler yaşama gibi durumlar pandemiyin olumsuz etkileri arasında yer almaktadır. Başaran ve diğerleri (2020) çalışmaları kapsamında veliler ve öğrencilerden aldıkları görüşler doğrultusunda, pandemi sürecinin ve buna bağlı uzaktan eğitim uygulamalarının çocuklar üzerinde bazı sosyalleşme problemleri yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Horspol ve Lange (2012) de uzaktan eğitim sürecinin bir dezavantajı olarak öğrencilerin sosyalleşememe durumlarını işaret etmektedir. Tüm bu araştırma sonuçları dikkate alındığında, pandemi sürecinin ve buna bağlı olarak uzaktan eğitim uygulamalarının çocuklar üzerinde birtakım sosyalleşme problemleri yarattığı söylenebilir. Pandemi sürecinin daha genel olumsuz sonuçları arasında Wagnon (2020) tarafından yapılan çalışma bulguları gösterilebilir. Söz konusu bu çalışmada pandemi süreci ile birlikte ortaya çıkan uzaktan eğitim durumunun öğrenci, veli ve öğretmenleri önemli ölçüde etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda Covid-19 pandemi sürecinde öğrenci, öğretmen ve velilerin ruhsal ve fiziksel olarak problemler yaşadıkları, bu sürecin onların günlük yaşantılarında, sahip oldukları alışkanlıklarında önemli değişimler meydana getirdiği tespit edilmiştir. Öte yandan Covid-19 pandemi süreci okul dışı öğrenme ortamlarının kullanılmasını da olumsuz etkilemiştir. Bu durum öğrenciler üzerinde ayrıca bir olumsuz etki oluşturmuştur. Okul dışı öğrenme ortamlarının kullanılmasının eğitim süreçlerinde niteliği arttırmak için büyük bir önemi vardır (Tokmak, 2022).

Araştırmada Fransa'da yaşayan Türk veliler, pandemi sürecinde kendilerini yetersiz gördüklerini belirtmişlerdir. Veliler pandemi döneminde özellikle çocukların eğitimi konusunda öğrencilere rehberlik yapmanın kolay olmadığını, derslere yardımcı olunması bakımından kendilerini eksik gördüklerini, pedagojik olarak yetersiz kaldıklarını ve öğretmenin yerine geçmenin çok zor olduğunu ifade etmişlerdir. Sertkaya Dinler ve Dünder (2019)'ün çalışmalarında da velilerin %72'si çocuklarına rehberlik etme konusunda kendilerini yeterli görmemektedir. Başaran ve diğerleri (2020) tarafından yapılan araştırmada, velilerin çocuklarına yönelik rehberlik yapma becerilerinde bazı eksikliklerinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu araştırmada velilerin uzaktan eğitim sürecinde öğrencileri yeteri kadar takip etmedikleri ve dersler hususunda ilgili olmadıkları sonucu da yer almakta ve bu durum velilerin kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olmaktadır. Birleşmiş Milletler (2020)

tarafından hazırlanan raporda velilerin pandemi sürecinde çocuklarının eğitimi ile ilgili olarak evde çok fazla sorumluluk üstlendikleri ve velilerin bazılarının zaman zaman kendilerini bu konuda yetersiz hissettikleri bulgusu yer almaktadır. Bu sonuçların aksine Çetin ve Kırıl (2021)'in araştırmaları kapsamında, veliler rehberlik etme konusunda kendilerini olumlu değerlendirmektedir. Bu yönüyle çalışma, yukarıda bahsi geçen araştırma sonuçları bakımından farklılık göstermektedir.

Araştırmanın sonuncu bulgusu ise velilerin kendilerini öğretmen gibi hissetme durumudur. Fransa'da yaşayan Türk veliler pandemi döneminde; çocuklarına dersleri konusunda yardımcı olduklarını, onları keşfedip tanıdıklarını, çocuklarının ders çalışmalarını sağladıklarını, eğitim konusunda gerekli özveriye gösterdiklerini ve süreç boyunca öğretmenlere yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu yürütülen bu faaliyetler, velilerin öğretmen rolü üstlenmelerini ve kendilerini adeta bir öğretmen gibi hissetmelerini sağlamaktadır. Benzer sonuçların Yamamoto ve Altun (2020) ile Hargreaves (2020)'in bulgularıyla da örtüştüğü tespit edilmiştir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler getirilmiştir:

- Fransa özelinde yapılan bu çalışmadan ayrı olarak, aynı konuda Türkiye ve Fransa üzerinden bir karşılaştırmalı çalışma yapılabilir.
- Öğretmen, öğrenci ve ebeveyn iletişimin, etkili bir eğitim öğretim süreci adına kuvvetlendirilmesi sağlanabilir.
- Verimli bir uzaktan öğretim adına velilere yönelik olarak etkili bir seminer çalışması yürütülebilir.
- Öğrencilerin ve ebeveynlerin dijital okuryazarlıklarının geliştirilmesine dönük bilinçlendirici çalışmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan (12/11/2021 /9-24) etik izin alınmıştır.

Kaynakça/References

- Akgül, G. (2021). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, ortaokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uşak.
- Aktaş, V., Tokmak, A. ve Kara, İ. (2021). Sosyal bilgiler ders kitaplarının küresel sorunlar açısından incelenmesi: Fransa ve Türkiye örneği. *Öğretmen Eğitiminde Yenilikçi Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 266-289. <https://doi.org/10.29329/jirte.2021.408.6>
- Altun Ekiz, M. (2020). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin karantina dönemindeki uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri (nitel bir araştırma). *Journal of Sport and Recreation Researches*, 2(11),1-13.
- Arslan, K., Görgülü Arı, A. ve Hayır Kanat, M. (2021) Covid-19 pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ulakbilge*, 57 (2021 Şubat), 192–206.
- Barış, M. (2015). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesi: Namık Kemal Üniversitesi örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 36-46.
- Başaran, M. ve Aksoy, A. B. (2020). Anne-babaların korona-virüs (Covid-19) salgını sürecinde aile yaşantılarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(71), 668-678.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (4nd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Demiray, U. (1999). Bir çağdaş eğitim modeli olarak uzaktan eğitim uygulaması. *Jandarma Dergisi*, 85, 46-52.
- Deniz, Ö. P. ve Evcı Kiraz, E. D. (2020). COVID-19 pandemi sürecinde şehir sağlığı çalışmaları. *Biotechnol and Strategic Health Research*, 1(Özel Sayı), 147-151.
- Giorgi, A. (2009). *The descriptive phenomenological method in psychology: A modified husserlian approach*. Pittsburgh: Duquesne University Press.
- Hargreaves, A. (2020). What’s next for schools after coronavirus? Here are 5 big issues and opportunities, <https://theconversation.com/whats-next-for-schools-after-coronavirus-hereare-5-big-issues-and-opportunities-135004>
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Bilim Kitap Kirtasiye Yayınevi.
- Karip, E. (2020). COVID-19: *Okulların kapatılması ve sonrası*. Web: <https://tedmem.org/vurus/covid-19-okullarin-kapatilmasi-ve-sonrasi> adresinden 13 Temmuz 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Kırık, A. M. ve Özkoçak, V. (2020). Yeni dünya düzeni bağlamında sosyal medya ve yeni koronavirüs (Covid-19) pandemisi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7, 133-154.
- Kırmızıgül, H.(2020).Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5),283-289.
- Özdemir Deniz P. ve Evcı Kiraz E. D. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde şehir sağlığı çalışmaları. *J Biotechnol & Strategic Health Res*, 4, 147-151.

- Özdoğru, M. (2021). COVID-19 salgınında okul müdürlerinin okul yönetiminde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlarla başa çıkma stratejileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (1), 1-14.
- Özkuş, A. E. ve Aydın, C. A. (2012) Öğrenci adaylarının açık ve uzaktan öğrenmeye yönelik görüşleri. *Akademik Bilişim - XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, (1 - 3 Şubat 2012) Uşak Üniversitesi, s.147-154.
- Reçber, B. (2019). Fransa'da sosyal yardımlar. *International Journal of Social Inquiry*, 12(1), 239-260.
- Serçemeli, M., ve Kurnaz, E. (2020). COVID-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitime yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Sertkaya Dinler, S. ve Dünder, H. (2019). Pandemi döneminde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı problemler. *International Journal of Field Education*, 7 (2), 112-133.
- Smith, J. A., & Eatough, V. (2007). Interpretative phenomenological analysis. In E. Lyons ve A. Coyle (Eds.). *Analysing Qualitative Data In Psychology*. (p. 35-50). SAGE Publications.
- Tokmak, A. (2022). Sosyal Bilgiler Dersinde Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Kullanılması. S. Paksoy ve H.Çiftçi (Ed.). *Sosyal Bilimlerde Seçme Konular - 7 içinde* (s.501-522) Ankara: İKSAD Publishing House.
- UNESCO. (2020). *COVID-19 educational disruption and response*, <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>, adresinden 14 Temmuz 2021 tarihinde erişilmiştir.
- WHO, (2020). *WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on 2019 novel coronavirus*, Web: <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-2019-novel-coronavirus> adresinden 14 Temmuz 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Yaman, B. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde Türkiye ve Çin'de uzaktan eğitim süreç ve uygulamalarının incelenmesi. *OPUS Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 145-157.
- Yamamoto, G. T. & Altun, D. (2020, 04). Coronavirüs ve çevrimiçi (Online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yılmaz, K. ve Şahin, T. (2016). Eğitim fakültelerindeki araştırma görevlilerinin mesleki deneyimlerinin incelenmesi: araştırma görevlisi olmanın anlamına ilişkin fenomenolojik bir çalışma, *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 44, 143-168.
- Yılmaz, M. (2020). *Uzaktan eğitimin iyileştirilmesi: Salgın kaynaklı eğitim krizini aşmak için öneriler*. İstanbul: İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı.
- Yılmazsoy, B. ve Kahraman, M. (2019). Uzaktan eğitim öğrencilerinin öz-yönetimli öğrenme becerilerinin incelenmesi, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 783-818.

İletişim/Correspondence

Dr. İlyas KARA
ilyaskara2007@gmail.com
 Tuğba YAMAN
tugbayaman60@gmail.com
 Dr. Veysi AKTAŞ
veysiaktas7@gmail.com